

Nacka Miljövårdsråd är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening, grundad 1969, med både enskilda personer och nackaföreningar som medlemmar. Miljövårdsrådet verkar för en god boende-, arbets-, trafik- och fritidsmiljö. Nacka Miljövårdsråd är remissorgan i kommunala planfrågor.

Nacka 2019-04-15

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

Nacka Miljövårdsråds kommentarer med anledning av Nacka kommuns yttrande 2019-02-18, Aktilaga 19, Mål nr P 6678-18, Detaljplan Östra Finnbodavägen,

Inställning i sak

Nacka Miljövårdsråd vidhåller att kommunen inte beaktat aktuella allmänna och enskilda intressen och att dessa inte avvägts på ett korrekt sätt i detaljplanen. Vårt yrkande att detaljplanen upphävs kvarstår. Kommunen har överträtt den sfär som ingår i det kommunala planmonopolet.

Det finns en politisk majoritet för kommunens yttrande men långt ifrån enighet. Det beslutsunderlag som finns har stora luckor och bifogade underlag har stora brister. Flera av remissinstansernas påpekanden har inte bemötts under planarbetet samt i det aktuella yttrandet från kommunen till domstolen. Avsaknaden av en miljökonsekvensbeskrivning är tydlig, miljökonsekvenser av detaljplanen medför är inte utredda.

Att planområdet är för litet för planens syfte har kommunen inte bemött.

Tillgången till effektiva rättsmedel krävs enligt Århuskonventionen artikel 9 och plan- och bygglagen 13 kap 8§ och är fastlagt i avgörande i EU-domstolen. I det aktuella målet åberopar vi Mark- och miljööverdomstolens beslut i Mål nr P 2921-18.

Vi känner oro för att domstolen genom delbeslut, att inte kalla experter eller att ha syn på plats, begränsar Nacka Miljövårdsråds respektive boendeföreningens möjligheter att föra fram sina saker som mycket utgår från miljöförhållandena på plats. Förhandlingen blir därigenom viktigare och i denna har vi tyvärr inget juridiskt bistånd men hoppas ändå få utrymme att bli hörda.

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
c/o Jan Åman
Plommogatan 9
138 31 Älta

Inställning - fråga om avvisning

Nacka Miljövårdsråd är en sedan 50 år etablerad miljöorganisation.

Både boendeföreningen och miljövårdsrådet är berörda av de negativa miljöeffekter som detaljplanen ger och har bl a enligt Århuskonventionen klagorätt. (Se också bildpresntation.)

Boendeföreningens medlemmar har sin utemiljö intill planerad bostadsbebyggelse. Det finns mycket begränsade ytor för utevistelse och rekreation i närområdet. När Finnboda trädgårdar snart färdigställs kommer ytterligare ett stort antal boende vistas på platån i vars omedelbara närhet ett nytt bostadshus, angöringsväg mm ger intrång.

Klagorätten är inte endast avhänglig var en viss fastighets- eller detaljplanegräns ligger utan av miljökonsekvenserna för berörda inom närområdet. Att bara fastighetsägare och inte berörda hyresgäster i närområdet kan klaga är en begränsning av tillgången till rättsmedel som är lagstridig.

Det är viktigt att komma ihåg att när Danvikshemsplanarbetet startade ingick kontorshusfastigheten i det större planområdet. Danvikshemsplanen som vann laga kraft 2017 tillåter angöring och parkering för ett kontorshus.

Kommunen hänvisar till att Länsstyrelsen bevakar frågor för det allmännas räkning. Nacka Miljövårdsråd konstaterar att det skett missar i denna bevakning och detta gäller också avsaknad av engagemang från Trafikverket och Sjöfartsverket. Kommunen har inte visat att rökgasvakningen behandlats vilket är anmärkningsvärt utifrån hälsa och säkerhet och skydd mot olyckor. Att den inte heller behandlades i Danvikshemsplanen kan nu i efterhand också konstateras. Att anta en detaljplan med kännedom om teknisk anläggning för rökgasvakning utan att ta fram underlag i frågan är anmärkningsvärd med tanke på föreslagen bostadsbebyggelses lokalisering i det omedelbara närområdet. Kommunen har underlåtit att behandla rökgasers påverkan i planbeslutet och inte heller i sitt yttrande till domstolen. Kommunen anför att ingen ventilation planeras i den tekniska anläggningen utan att lämna källa till detta påstående. Vi har påpekat att ventilation ibland kombineras med rökgasvakning i den typ av teknisk anläggning som byggs i tunnelprojekt av aktuell typ.

Riksintresset för kommunikationer (sänktunnelalternativet) har funnits i decennier och området för rökgasvakning är ett sätt att tillgodose riksintresset i detaljplan. Att kommunen nu föregriper eventuella framtida riksintressebeslut som gäller Östlig förbindelse är anmärkningsvärt. Att projektet Östlig förbindelse för närvarande inte drivs enligt investeringsplaneringen har inget att göra med den långsiktiga frågan om att som riksintresse hålla reservat för eventuella spår- och vägförbindelser öppna. Kommunen och Trafikverket redogör inte korrekt för gällande lagstiftning om riksintressen.

När vi skrev vår komplettering av överklagandet fanns inte underlag på trafikverkets hemsida tillgängligt. Länken fungerade inte för informationen hade tagits bort. Att den nu finns är en annan sak. Att kommunen erbjuder

skärmdump från senare datum som dessutom innehåller felaktigheter är för målet helt irrelevant.

Nacka Miljövårdsråd konstaterar att Östlig förbindelse liksom liknande projekt medför betydande miljöpåverkan och teknisk anläggning för rökgasevakivering är ett av flera motiv för att bostadsplanen också medför betydande miljöpåverkan.

Det är korrekt att vi som miljöorganisation har rätt att överklaga beslut som rör strandskyddet. Frågor kring strandskyddet är dessutom kopplade till andra naturfrågor (arter och habitat) inom och utanför det aktuella planområdet. Det finns ett öst-västligt stråk av ekar intill planområdet som berörs av projektets krav på förändringar utanför planområdet. Ekar och andra lövträd av stort värde inom den aktuella detaljplanen är en del i detta sammanhang och tas bort. Huvuddelen av de värdefulla träden i detaljplaneområdet fälls. En större ek längs angränsningsvägen som finns upptagen i Länsstyrelsens register är speciellt viktig. Kommunstyrelsens ordförande och stadsbyggnadsdirektör är osäkra kring vad det är för ek.

Kommunen har inte visat vad bostadsanvändningen innebär för strandskyddet jämfört med att nuvarande kontorsanvändning behålls i detaljplanen. Vi konstaterar att bostadsanvändningen ger en större privatisering inom och intill planen samt större ingrepp i byggnad och närområdet till vilket vi motsätter oss.

Utveckling av grunderna

Kommunen har inte varit tydlig med utvecklingen av området. I Danvikshemsplanen förutsätts kontorsanvändning för bebyggelsen inom den nu aktuella detaljplanen. Där framgår också att området inte är lämpligt för barn.

Tunnelbaneavtalet anger även arbetsplatser. I detta fall är arbetsplatser (kontor) pågående markanvändning och det ställs inte samma höga krav på tillgänglighet och ljudmiljö som för bostäder. Att hänvisa bara till bostäder enligt tunnelbaneavtalet är missvisande. Den bostadsförtätning som nuvarande och tidigare översiktsplanen anger har redan med råge lagts fast i Danvikshemsplanen. Det går inte att separat behandla varje detaljplan. De kumulativa effekterna på miljövärdena i stort och på livsmiljön för närboende måste vägas in.

Översiktsplanen redovisar reservat för Östlig förbindelse under det tänkta bostadsprojektet. Detaljplanen kan inte hanteras som vilket liten bostadsplan som helst. Komplicerade miljöfrågor kräver underlag som nu saknas.

Bakgrund

Syftet med detaljplanen när det gäller kulturmiljön uppfylls inte. Fastighetens kulturvärde förvanskas av att bostäder kräver fönsteråtgärder för att hantera bullret. Den stora tillbyggnaden förvanskar till att börja med kontorshuset som inte består som monolit det är utan blir istället ett svårförståeligt stort och

spretigt bebyggelsekonglomerat.

Bemötande av kommunens yttrande över inkomna klagomål

1. Riksintresse för kommunikation

Varken kommunen, Trafikverket eller Länsstyrelsen har tagit upp rökgasevakueringen och om intilliggande bostadshus och bostadsentré är kompatibel med denna. Detta är en miss och kommunen bara hänvisar till de statliga myndigheterna utan att utreda om bostadslokaliseringen är lämplig. (Se ovan vad ett riksintresse är.)

Riksintresset gäller tills Trafikverket, Länsstyrelsen och kommunen tillsammans ändrar detta.

Farleden är också av riksintresse. Den är smal mellan Valdermasudde/Biskopsudden och kontorshuset. Det underlag som finns om påseglingsrisk innehåller inte bedömning av stigande havsnivå och därmed har inte risken för påsegling utretts till fullo. Detta har inte bemötts av kommunen trots att det är fråga om hälsa och säkerhet och skydd mot olyckor.

De stora störningar och risker som bostäderna utsätts för vid arbeten i farleden vid tunnelarbeten har inte heller kommenterats.

2. Teknisk anläggning för rökgasevakivering

Det nya bostadshuset ligger mycket nära rökgasevakivering. Området för denna är en del av riksintresset. Det aktuella bostadshuset och bostadsanvändning här är inte ett allmänt intresse av stor vikt. Nacka Miljövårdsråd har konstaterat att ibland kombineras ventilation med rökgasevakivering i liknande tunnelprojekt. Berörda bör få se hur en anläggning av detta slag kan se ut på plats.

3. Detaljplanens påverkan på mark och träd

Fler träd fälls än som bevaras och får n2 beteckning. Dessutom är det de värdefullaste träden som avverkas. Träd precis intill det blivande bostadshuset utanför planområdet påverkas sannolikt också negativt.

4. Detaljplanens anpassning till intilliggande detaljplaner

Kommunen behandlar inte det vi framfört om ingrepp som blir bergschakt för vägkrön för att minska lutningen samt bergschakt för så kallade "nedgrävda" sopbehållare. Därutöver planeras ett bostadshus intill fastighetsgränsen där bergschakt och fyllning krävs inom Danvikshemsplanen. Dessa olika ingrepp i form av bergschakt som krävs för bostäderna utanför den aktuella detaljplanen går utöver det som tillåts

här. Danvikshemsplanen säkrar endast de ingrepp som gäller kontorsanvändning och inte tillbyggnad och bostadsanvändning.

5. Ledningar för vatten och avlopp

En eventuell vatten och avloppslösning längs angoringsvägen kräver också bergschakt fast inget u-område för detta i Danvikshemsplanen finns. Det är orimligt att skjuta på va-frågan till projekterings och bygglovske. De akuta avloppsläckagen bör snabbt åtgärdas och befintlig anslutningspunkt bibehållas.

6. Dagvattenavrinning

Avrinningen har bedömts på befintliga nivåer innan bergschakt vid krönet av angoringsvägen tillkommit som en ny förutsättning.

7. Stenmur i Danvikshemsplanen

Det är rätt att Nacka Miljövårdsråd anger att stenstödmuren ligger inom Danvikshemsplanen. Detta borde behandlats i kommunens planarbete. En del av muren tas bort för det planerade bostadshuset med sin entréarkad längs fastighetsgränsen. Vad som händer med resten av stenmuren har sannolikt att göra med hur nivåerna på Torget ”planas ut” och torget utvidgas. Detta visar återigen att detaljplanerna inte är kompatibla. Det finns inget stöd i Danvikshemsplanen eller i kommunens kulturmiljöarbete för det som blir resultatet av bostadsprojektet och dess krav på entrétorget.

8. Berget och sprickbildningar

Bostadshuset ligger precis på förkastningsbranten. För den som vill se finns mängder av runda brickor vid mycket frekventa fästpunkter som finns på bergsbranten på ömse sidor av det aktuella planområdet. Berget behöver stagas. Ord står mot ord i denna fråga. PM berg från 2011 har inriktning mot de byggplatser som gäller för Danvikshemsplanen och är inte specifik för den aktuella planen och byggplatsen direkt på branten. Kopplingen till grundvattennivån på platån är tydlig och därmed ett hot mot platåns ekmiljö. Detta bemöts inte av kommunen.

9. Möjlighet att passera strandskyddat område

Ett planområde med gränser anpassade till förhållandena på plats hade kunnat hantera en passage mellan nivåerna från kaj till platån via fastigheten som utgör en mellannivå. Detta har inte bemötts av kommunen.

10. Biologisk mångfald

Nacka Miljövårdsråd konstaterar att underlaget avseende naturbedömning och trädinventering är missvisande och att endast ett fåtal av existerande

träd skyddas. Dessutom ger lista med träd en missvisande bild eftersom träd utanför planområdet som inte berörs finns med. Beslutande politiker m fl har därigenom inte fått ett sakligt underlag.

I gestaltningsprogrammet illustreras ytor för lek och samvaro som vänder sig till tänkta boende på fastigheten. Detta är i strid med strandskyddsbestämmelserna och syftet att skydda den biologiska mångfalden och tillgängligheten.

Vi konstaterar att kontorsanvändningen är lämpligare och den uppfyller bättre syftet att utnyttja redan utbyggd infrastruktur.

11. Illustrationer av skuggning och vyer

Kommunen gör nu ett något utvidgat försök att redogöra för detta. Vad som inte framgår här är att platån skulle slippa bebyggelse och inriktas på seniorernas rekreation. Trots Danvikshemsplanens inriktning sticker nu ett radhus på två våningar upp. Detta minskar vyerna mot vattnet och staden från seniorernas rekreationsområde.

För att inte ha bebyggelse på platån ökades exploateringen och hushöjden söder om seniorhuset. Nu drabbas många av både nackdelarna på södra sidan och nackdelarna med bebyggelse som hindrar vyer mm både från bostad och från plats för utevistelse.

12. Detaljplanens påverkan på riksintresse för farled och kulturmiljövården

Något svar på om arbeten för genomförande av sänktunnel i farleden kan kombineras med bostadsanvändning i detaljplaneområdet har inte besvarats. Inte heller om höjda vattennivåer framöver ökar risken för påsegling har utretts eller kommenterats av kommunen.

Nacka miljövårdsråd vidhåller att planen får alltför stor negativ påverkan på riksintresset för kulturmiljö. De kumulativa effekterna har inte tydligt analyserats. En av Storstockholms viktigast landskapsrum påverkas negativt. Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning är tydlig.

13. Tillgången till grönområden

De grönområden som lämnas obebyggda är branter som inte är tillgängliga. I en miljökonsekvensbeskrivning hade bl a denna fråga fått en systematisk genomgång.

14. Tillgänglighet och barnperspektiv

Återigen har vi anledning att påpeka vi att i Danvikshemsplanen anges att området inte är lämpligt för barn. Detta gäller än mer det aktuella planområdet som ligger längs förkastningsbranten. Vilka nya fakta har kommunen för sitt nya ställningstagande?

15. Trappa öster om befintlig byggnad

Denna trappa passerar angränsande fastighet. Hur den rättsligt och funktionellt kan fungera har vi inte fått svar på. Vi brand eller liknande när den södra entrén inte fungerar blir denna mycket viktig ur ett säkerhetsperspektiv. Det är inte kommunens anläggning och kommunen visar ointresse. En kommun bör inte anta en detaljplan innan entréer säkrats oberoende av ägarförhållanden.

16. Miljökonsekvenser mm

Punkt efter punkt visar att en miljökonsekvensbeskrivning behövs. Planområdet är för litet och har visat sig inte kunna behandla de frågor som är planens syfte och de miljökonsekvenser planen har. Övergripande miljöfrågor kan inte lösas i efterhand vid bygglov och projektering. Trots att behovsbedömningen och miljöredovisningen samrått med Länsstyrelsen kvarstår obesvarade frågor om riksintressen, hälsa och säkerhet och skydd mot olyckor. Bostäder planeras där farleden är som smalast och där riksintressen är överlagrade. Ekbeståndens (i detaljplanen och dess närområde) betydelse för den närliggande Nationalstadsparkens ekbestånd har inte utretts och därmed kan inte skada uteslutas.

17. Tidigare beslutade program

Nacka Miljövårdsråd konstaterar att kommunen kommit fram till att hen bedömer att en ny bebyggelse lämpligen placeras bakom den befintliga byggnaden. Tyvärr har inte planarbetet organiserats så att konsekvenserna för miljön i det komplicerade läget kunnat hanterats. Området är känsligt och strategiskt viktigt dock inte som ett lämpligt läge för ett bostadsprojekt. Det är inte viktigt för bostadsförsörjningen. Fler arbetsplatser behövs och ger variation som uppfyller flera andra viktiga översiktsplanemål.

18. Intresseavvägningar

De negativa konsekvenserna är betydligt mindre med fortsatt kontorsanvändning. Det allmänna intresset av bostäder är redan avklarat inom Danvikshemsplanen och tillskottet av bostäder inom detaljplanen för Östra Finnbodavägen har stora negativa konsekvenser som inte uppvägs av bostadstillskottet. Kommunen hänvisar till tunnelbaneavtalet med automatik i varje ärende oberoende av de specifika förhållandena.

Nacka Miljövårdsråd

Mats Husén

mats.husen@telia.com

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommogatan 9
 138 31 Älta